

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 „ 05 „
Helyben házhöz hordva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ 50 „

NAGYVÁRAD, szeptember 22.

A császári szó.

„Sympatikus érdeklődéssel követjük mi otthon is a lovagias magyar nép történetét, melynek hazaszeretete már közmondásos lett az által, hogy az ő harcudus multjában, a kereszt védelmében javát és vérét áldozni sohasem vonakodott.»

A német császár beszédjének ennél a részénél meg kell állanunk egy pillanatra.

Dicsőségteljes napokat, történelmünk arany lapjait tárta elénk e pár szóval a nagy vendég, azokat az idöket, melyek sok muló megpróbáltatást és örök dicsőséget hoztak reánk.

Hős volt akkor minden katona, hadsereg verő minden vezér, szent a hármasszó, mely csatára buzdított — Isten, haza, király.

Nagy idő mult el azóta. S az idő során sok keserűség szünt meg, sok dicsőségünk tünt le az éjji homályba. Más idők jöttek reánk.

A régi jelszót nagyon hosszúnak találtuk és kihagytunk egyet. A hivatalos állam kihagyta minden munkájának szelleméből az elsőt. Ma már nem Isten nevében ítél a bíró, nem Isten nevével harcol a katona.

A felülről kezdett irányzat lejjebb lejjebb szivárgott, a különböző társadalmi réteg közé egészen a proletárokig s itt még nagyobb rombolást vitt véghez, mint egész utjában.

Látták, hogy a hivatalos állam kezdi

feladni a régi jelszót s így ők is jogosultnak vélték magukat arra, hogy tovább nyírják. Az állam eltekintett az Istentől, nekik felesleges volt a haza.

Megalakult a nemzetközi szocializmus, melynek hazaellenes tendenciájában már nem egynehány proletár, de p. o. legközelebb is 40,000 munkás kéjelgett.

És ez az irányzat folyton nagyobb tért hódít, a szocializmus gyalázatos hazafiatalanságával nyílt piacon kérkedik és újabb csapatokat toborz.

Isten és haza kiesett a régi jelszóból, az elsőt félre tették fent, a másodikat kiboták lent.

Maradt a király.

Az ő személye törvényeink szerint szent és sérthetetlen, de ily irányzatok mellett meddig marad az ?

Az intéző körök próbálják erejét vágni a mozgalomnak. Itt-ott megdördül a csendőr puska, elesik egy pár szocialista — támad helyette más.

Szigorítják irányukban a rendszabályokat, annál elkeseredettebben izgáskodnak.

Hiába, minden betegséget csak a maga orvosságával lehet meggyógyítani. Más orvosság csak súlyosbitja a bajt, nem hogy gyógyitná.

A király tisztelete a haza szeretetén alapszik, a haza szeretete pedig csak Isten imádása mellett állhat fenn.

Ha nem tiszteli valaki azt a földet, melynek porába őseinek hamva elegyedett, miért tisztelné azt az embert, kinek jóságától ezen föld boldogsága függ ?!

S ha nem féli valaki az Istent, miért ne hajszolná saját érdekét, társai, vagy a közérdek, vagy hazája kárával is ?!

Ha örök felelősséget nem érez, mindent félre dob saját jóvoltáért, aztán — ubi bene, ibi pátria.

Vagy egészen meg kell tartani a régi jelszót: »Isten, haza, király«, melyben minden utóbbi az előbbin alapszik, vagy ha megöontjuk, az egész jelszó elvesz.

Nagy volt régen a magyar. Hitt az Istenben s hite önfeláldozóvá tette, szerette hazáját s meg tudott halni érte, tisztelte királyát és századok után is, idegentől is, dicsőség jár érte.

Azért mutat vissza a keresztre II. Vilmos a hatalmas császár, dicső vagy magyar s dicsőséged fénye a keresztől szállt reád.

Vissza az Istenhez, hogy újból szent legyen a haza, hogy biztos legyen a királyi trón.

P—y.

Az erdélyi körlevél.

Erdélynek fiatal püspöke, Majláth Gusztáv gróf három hónapi buzgó apostoli működésével teljesen meghódította hívei és papjai szeretét és — nem kis mértékben magára vonta a szabadkőművesek és liberálisok ádáz haragját. Ez utóbbiak úgy látszik, jól ismerték Erdély püspökét s azért iparkodtak minden áron megakadályozni Majláth grófnak örököl joggal való kinevezését. Az akkor iránta részükről nyilvánult harag azóta meglehetősen növekedett a fiatal püspöknek a szabadkőművesek ellen való erélyes fellépése miatt, vala-

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

A mi barátunk.

Irtá: Kincs István.

Velenczében ezernyi ember él, kik valóságos művészetet fejtenek ki abban, hogyan kell az embereket az orruknál fogva vezetni. A cicerone olyan mint a bogáncs: megragad minden posztókabátot. Ha kilépsz az utcára, messziről megérzi rajtad az idegen szagot s mire a harmadik sikátorba befordulsz, arra kiterjesztette föléd az ő gondviselő szárnyait s a negyedikbe már ő vezet, ha megbiztad vele, ha nem.

Igy történt mivelünk is. Hárman baktattunk az árkadok alatt. Egész tartásunkon bizonyos nagyvárosias s otthonosság ömlött el, ugyan mit kössük mi azt mindenkinek az orrára, hogy mi is csak bámolni jövünk a dogék városába szakasztott úgy, mint a többi? A levelezőlapokkal, bedeccerekkel, fényképekkel meg nem tudom mi minden jószággal kereskedő atyfiakat sorra pusztítottuk el szemünk előtt. Csakugy dobálóztunk a «niente, nem compro mi larga» féle kifejezésekkel, úgy hogy a végén már bizonyos tekintélyre is tettünk szert. Tisz-

telettjesen kerültek s a fülünket is megkímélték a signorék az ő rettentő monoton ordítáásaiktól.

Csak hogy kinek az Uristen egyszer akasztófát rendelt, nem hal az a vízbe. Sorsunkat mi sem kerülhettük ki. Egyikünknek eszébe jutott, hogy jó volna a szárazon a ponte si Rialto felé tartanunk sonnan gondolán a Canale grandén vissza ismét a királyi palotáig. Legalább lesz fogalmunk a szük sikátorok életéből is.

Megindultunk. Az az hogy pillanatig haboztunk, mely irányban, jobban mondvá melyik nezának vágjunk neki. Azonban csakhamar határoztunk s az órát balra hagyva törtetni kezdtünk előre.

Körülröttünk százával sürgött forgott a sok ember. Sok helyen bizony gunársorban kellett haladnunk, hogy a temérdek kutyaszoritóban a szemben jövöket elkerülhessük. Hanem szerencsénkre közvetlen előttünk tartott egy tuskés-képi olasz, ki néha hatalmas handabandázásra gyujtva, tört előre a tömegben s mi egészen kényelmesen szerződünk mindenütt a nyomába. Mondhatom, jó szolgálatot tett nekünk s ő maga is akárcsak öntudatában lett volna, hogy mi hálára vagyunk kötelezve irányában, néha visszafordult s kedves mosolygással mosolygott felénk. Majd figyelmeztetni kezdett egy-két pa-

lotának történeti multjára, tette pedig mindezt olyan mesterkéletlen jószívűséggel, természetes eleganciával, hogy szerepünkben kiesve, lassan már kezdtünk az ő mindentudására apellálni. Akár hányszor vetettünk oda neki egy egy kérdést s ő oly mohón sietett válaszolni, akárcsak legnagyobb gyönyörűsége tellett volna benne, ha kíváncsiságunkat minden tekintetben kielégítheti.

Igy haladtunk szépen tovább együttesen kompániában. Szinte áldottam a szerencsés véletlent, hogy az a másik is ép azt az utat teszi meg, melyet mi választottunk. Néha már odbáb akart haladni, de látva, hogy mi más utcába fordulunk be, pillanatra megállott, mintha habozni kezdett volna, hanem nyomban meggondolta magát s utánunk sietve élénk került. S mi újra az ő védő szárnyai alatt éreztettük magunkat.

Össze-vissza nyargaltunk már, hanem a Rialtonak csak se hire, se hamva. Valószínűleg irányt tévesztettünk. Egyik kollegám végtére megúván a sok csavargást, egész bizalommal kérdezte szives kísérőnkől.

— Messze van még a Rialto hid ?

— A Rialto ? — ismételte a kérdést, szinte elcsudálkozva — akkor balra kell tartanunk. Tessék követni, nyomban ott leszünk.

Valódi első
minőségű,
hegyi

fehér és vörös borok

olcsó árban
kaphatók

Czeplédy Sándornál

„ZÖLDFA“
szállodában.

mint azért, mert egy, a kath. státus brassói gimnáziumában alkalmazott tanárt, aki pusztán polgári házasságot kötött, az igazgatótanács által elmozdított állásától.

Legujabban még nagyobb lángra lobbant ez a harag az erdélyi püspök azon körlevele miatt, melyet az ifjuság nevelése érdekében egyházmegyéje papságához intézett. Pedig hát nincs okuk reá.

A püspök egyszerűen azt teszi e körlevelében, hogy levonja a következtetést a liberalizmus tanításából és egész rideg valójában állítja azt papjai elé, hogy felismerve a szabadkőműves és liberális tanok veszedelmes voltát — annál erélyesebben küzdenek azok ellen, annál hathatósabban óvják az ifjuság fogékony szívét azok mérgétől.

Kezeink közt van a körlevélnek hiteles példánya, — itt közöljük belőle a liberális sajtó által annyira zokon vett részeket:

»Az iskolai év kezdetén nem mulaszthatom el hogy hozzátok forduljak, kikre az ifjuság vezetése van bízva, mint a tanszéken működő tanítókra, mint a szent helyről a hitet elemzőkre, mint mindkét nemű iskolák felügyelőire, igazgatóira.

Nem ismeretlen elöttetek, hogy főképen napjainkban a mi és az egyház reménye nem a felnöttekben, hanem az ifjuságban van, mers *»kié az ifjuság, azé a jövő«*.

Erről meg vannak győződve maguk az egyház ellenségei, különösen a *szabadkőművesek*, kik oda fordítják leginkább gondjukat, hogy elrabolják az egyház kezéből az iskolákat, *felekezeti nélküliekké* tegyék azokat, kétes hitű, sőt teljesen hitetlen tanítókat állítsanak élükre és szóval könyvekkel és más istentelen módon *szabadolváság szellemében* neveljék az ifjuságot, nevelés, megvetés tárgyává tegyék Istent, a természetfölötti dolgokat, Krisztust, az ő egyházát és ennek intézményeit, eszközeit, a fogékony lelkeket jókorán megmérgezzék és így egész életükre képtelenné tegyék az isteni befolyás befogadására.

A kevélység szelleme, az a szellem, melyet már a paradicsomban összüllőnkbe, a régi kígyó öntött: »Olyanok lesztek, mint az Isten s mely már 6000 éve megigézte az emberi szívet, különösen napjainkban hatolt be főleg azok lelkébe, kik modern tudományal szolgálnak és hatalmasok, szabadelvűeknek tartatnak.

Hígyjétek el nekem, hogy a *liberalizmus semmi egyéb, mint az észnek és szívnek Isten elleni utálatos forradalma*: »olyanok lesztek mint Isten.« Az ember üljön a trónon. Isten pedig az ő lábainak számolyánál, sőt, ha lehetséges Isten és az isteniek teljesen kiirtatnak és az

S ő nem sajnálta a fáradságot: pártját ritkító szolgálatkészséggel ajánkozott, hogy elvezet minket a Rialtóra. Előli ő, utána mind a hárman, Mentük megint keresztül-kasul, míg végre a főposta sarkán csakugyan megcsillant a Canale grandenak sötétzöldbe játszó viztükre s fölötté a merész ivre vett hatalmas Kőhid a a Rialtó.

Itt gondolát fogadunk s körülhajókázva a a Riva dei Schiavoné-n (rabszolgák partja) fogunk kikötni. Fölajánlhatjuk talán csónakunkat? — mondtam én.

— A mint parancsolják — volt az udvarias válasz.

Maga egyezett meg a gondolással, azután helyet foglaltunk mind a négyen a csónakban. Utunk Velence legszebb palotái alatt vitt el. S kíséromk úgy látszik egytől-egyig ismerte valamennyit; lehet, hogy a lagunák városának nagy multja ihlette meg egyszerre ábrándozó lelkét, mert egészen tűzbe jött, mikor sorra mutatta a Foscarik és Dandolo ősi fészkeit, figyelmeztetett Tizián házára s mert megndta, hogy magyarok vagyunk, hát az Eszterházi és Zichy paloták se kerülték el figyelmét. Így értünk le egészen a Salute hatalmas templomig, mely inozáns kupolájával a nagy csatorna bal bejárata fölött uralkodik — szóval elértük félig-meddig már célunkat.

A mi barátunknak, mert hát a szó szoros értelmében barátunknak fogadtuk már a szives uriembert — kitűnő hasznát vettük. Megkináltuk

ember, mint új Isten, *éljen függetlenül, születesen Isten nélkül, éljen Isten nélkül, Isten nélkül lépjen házasságra, Isten nélkül haljon, el* vagyis az ember már ne úgy éljen, mint az örökkévalóság fia, hanem mint magasabb rendű állat.

Mint jól tudjátok, ezen istentelen eivék, melynek szülője az esztelen kevélység, terjesztetnek a tanszékeken, ujságokban, színházakban és szinte ki-mondom törvények szentesítik azokat.

Ha ezen elvekkkel sikerül az ifjuság lelkét megmételyezni, megtönni kiki látja, hogy az emberi társadalom nemsokára a sötétség és pogánység állapotába hanyatlík, melytől pedig az Isten Fia könyörülettel az égből alászállván, ki akarta azt ragadni és a kath. egyháznak 18 százados fáradozása egy csapással semmisítették meg.

Erősnek találják liberális laptársaink ezeket a kifejezéseket? Megengedjük, hogy erős beszéd ez, de el kell ismernünk, hogy igaz. Szokatlan ez a füleknék, mert a liberálisok mézes-mázos beszédeikkel ast törekedtek elhíttetni a közönséggel, hogy ők nem ellenségei a vallásnak, — intézményeik, életük, páholy-gyűléseik azonban annál világosabban hirdetik a liberalizmusnak atheus irányzatát.

Ha az erdélyi püspök csak azt írta volna körlevelében, hogy a liberálisok a független erkölcs hívei, — minden liberális büszkén vallotta volna magát annak. Pedig az a független erkölcs nem jelent egyebet, mint függetleníteni, elszakítani a társadalmat és az egyént — Istentől tehát — mint a körlevél mondja — születni Isten nélkül, élni Isten nélkül, házasságra lépni Isten nélkül, meghalni Isten nélkül.

Nagyon jól tudjuk azt, hogy a magyarországi liberálisoknak jó része távol áll az ilyen eszméktől: sőt nem is sejtji, hogy ilyen veszedelmes következményei lennének az általuk hirdett vagy vallott tanoknak; — de maga a liberális rendszer tagadhatatlanul erre irányul s ide fog vezetni nálunk is, mint vezetett a külföldön, ahol éppen ezért teljesen csődbe került.

Itt az ideje, hogy nálunk is felismerjék ezt. És ehhez sokban hozzá járul az erdélyi körlevél.

Megválasztott autonómiai képviselők.

Már eddig két listát hoztunk a megválasztott a u t o n ó m i a i k é p v i s e l ő k r ő l az elsőben 73. a másodikban 13 autonómiai

jó magyar szívarral, melyet olaszszal egy napon emlegetni s e szabad, elárasztottuk a megkülönböztető szeretetnek és figyelemnek minden megnyilatkozásával szóval *iparkodtunk* szolgálatkészségét a legjobb tehetségünk szerint revanchirozni.

Különbben emberünk fölül semmi közelebbit nem tudunk. Ő nem mutatta be magát, mi is be voltunk még gombolkozva, hiszen utcai ismeretség volt csak az egész. Véletlen találkoztunk, utunk együtt vitt, az volt az egész. Ambátor nekem kissé föltűnt, hogy egy ember, ki Velenczét kívül belül annyira ismeri, ilyen céltalan csavargásra vállalkozik. Hiszen valóságos czirkulus viczioust tettünk, ott lyukadtunk ki, honnan elindultunk. Vagy talán mégis volna a mi barátunknak valami határozott célja?

Mégkérdeztem tőle.

— Hová szándékozik már most, uram fordultam feléje tiszteletteljesen.

— A hová parancsolják — volt a válasz nekem az tökéletesen mindegy.

— Megbocsásson uram, — folytattam én. — Ön minket eddig is már végtelenhálára kötelez, távol legyen azért tőlük, hogy követelők is legyünk, végtére önnel szemben. Ne tessék magát továbbra lekötöni, esetleg másfelé szólítják kötelességei, van talán valami különös célja.

A gondola a part mellé ért, egy öreg

képviselő nevét hoztuk. Most újra 15 nevet adunk, tehát a 143 képviselő közül már 101 neve ismeretes. Az ujjonnan választottak a következők:

Chalibogovszky Sándor lovag Szakoleza.
Fábián János Torna.
Hortoványi József Nyitra.
Jósika Samu br. Kolozsvár.
Lakner László Aranyos-Maróth.
Liptay Erigyes br. Billét.
Pletenyi Endre Kassa.
Pásztyel Jenő Nagy-Kálló.
Szabó Endre N.-Szöllös.
Szarmecásnyai Lajos Eger.
Szegedy György Sárvár.
Timor Ákos Munkács,
Ugron Gábor Csikmegeye.
Gr. Wittmann János Szent-Anna.
Gr. Zselénszky Róbert Arad.

Ötvenév a zárdaiban.

Mi ez?

Annak szemében ki, a föld göröngyénél magasabbra emelkedni nem képes, egy elvesztett élet; ki nem tud tiszta és nemes idealizmusért lelkesülni: az előtt egy biztos exisztencia, melyben nem kell küzdeni anyagi gondokkal; de aki magasabb szempontból nézi az életet, aki fel tudja fogni és készséggel ismeri el, hogy a ker. kath. vallás tud nevelni erényhősöket: akik egy hosszú életen keresztül folytonosan egy eszméért küzdenek, mely a lemondás; változatlan hűséggel buzgólkodnak egy érdelem szolgálatában, minek neve önzetlenség: a kik nem ismernek szebb és nemesebb feladatot, mint önmagukról megfeledezve, csak a mások boldogságán fáradozni; azok mély megilletődéssel fognak megállani e tény előtt, s elragadtatásból felocsudva arra a meggyőződésre fog jutni, hogy a mi lehetetlen egy világfinak, az nem lehetetlen annak, a kiből az önszeretet meghalt és az Isten iránti szeretet él egyedül!

Egy ily megható jelenség boldog szemléői lesznek ma azok, a kik felkeresik az Orsolya zárda csendes templomát.

Ritka ünnepély színhelye lesz ugyanis ma reggel a helybeli Orsolya zárda és teploma; ezelőtt 50 évvel 1847 szeptember 23-án négy fiatal leány lépett a helybeli Orsolya zárda templom kisdud oltárához, hogy ott egy magasabb eszméért: Isten dicsőségeért és szerete-

kampójával a hid mellé hozta s tartotta kalapját a borraivalóért.

Kiséromk elsőnek ugrott ki, onnan felelt énnekem:

— Nincs más célom, mind egyedül önöket kísérni — mondá lekötélező mosolygással.

— Hogyan? — kiáltott föl az egyik kollégám meglepetve — maga nem volna egyéb közönséges ciceronénál?

— Parancsolatjukra uraim, eddig kísértem önöket s remélem meg voltak vele elégedve. Lelkiismeretesen szolgálom ki minden idegent.

— De hisz mi nem fogadtuk fel önt, hangzott a harmadiknak türelmetlen megjegyzése.

— Az mint sem tesz — válaszolt fűnséges nyugalommal, a mi emberünk, miközben büszkén megemelte fejét — az igazi velencei cicerone a szeméből olvassa már ki az idegének kíváncsiságát. S azután urak között nem is szokás előre alkudni.

— Tartozunk? Kérdeztem iranikus megadással, miután láttam, hogy az egész okoskodásnak utóvégre is csak fizetés lesz a vége.

— Négy lírával, kérem alázatosan hajlongott a szőrös talján.

Odalöktem neki s szó nélkül hagytam a faképnél. Nem az bosszantott, hogy fizetnem kellett, hanem hogy emberben így kellett csatlakoznym. Hanem hát meg is fogadtam a többi előtt őt izben, hogy ez volt az utolsó barátság, melyet Velenczében az utcán idegen emberrel kötöttem.

tőrt lelkesülő szívök hő óhajlásához képest magukat örökre felbonthatatlanul annak jegyezzék el, kinek arája lenni különös begyelem. E négy zárdaszűz neve: Leitenhuber Peregrina, Hubert Innocentia, Patak M. Antonia, ki azóta jobb létre szenderült, s Draskovich Pulcheria. Az isteni kegyelem különös kedvezése folytán hárman érték meg azt a ritka ünnepet, hogy ezélt 50 évvel tett ünnepélyes a fogadalmuknak megújítása végett ma ismét az Ur oltára elé járulhatnak, hogy ott ismételt és ismételt kijelentsék, hogy nem bánták meg, midőn annak szolgálatára szentelék életüket.

„Cui servire, regnare est.“

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Szeptember 24. Katonai lóvászár Nagyszalontán.
Szeptember 25—26. Lóversenyek Nagyváradon

Szeptember 26. A nagyváradai áruaktár r. t. közgyűlése d. e. 11 órakor.

Szeptember 26. A tenkei ipar és gazdasági takarékegyesület nagygyűlése.

Szeptember 27. Katonai lóvászár Nagyváradon.

Október 3. Tenyészállatkiállítás B.-Diószegen.

Október 4. Megyei közg. bizottsági ülés.

Október 14. Városi közgyűlés.

Október 15—20. Katonai ellenőrzési szemle Nagyváradon.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park)

nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. n. 3—5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **A bibornok audiencián.** Ő cs. és apost. kir. Felsége tegnap déli háromnegyed 1 órakor Schlauch Lőrincz bibornok-püspökünket 50 perczig tartó külön kihallgatáson fogadta.

* **Személyi hírek.** Schlauch Nándor uradalmi kormányzó, Radnay Farkas prépost kanonok és Goldis János gör. keleti vicarius, Mayer Antal püspöki könyvtárnok tegnap este a fővárosból Nagyváradra érkeztek. — Az irgalmas nénék rendjének vizitatora P. Mingensdorfer tegnap a helybeli Sz. Vincze apácák intézeteinek meglátogatása végett Gráczból Nagyváradra érkezett, hol dr. Nogáll János püspök vendége.

* **Otven év a zárdában.** Bibornok püspökünk a legfelsőbb külön kihallgatásról egyenest a pályaudvarba hajtattott s az esti gyorsvonattal haza érkezett, hogy ma reggel a helybeli Szent-Orsolya-zárdában tartandó rendkívüli ritka ünnepélyen személyesen részt vegyen. Ugyanis három Szent-Orsolya szűz ma reggel 8 órakor fogja 50 év előtt a Sz. Orsolya-zárdában tett ünnepélyes fogadalmat megújítani s ámbár minden külső nagyobb fény nélkül csendben kívánták a jó Isten áldó kegyelméből elért örömepeket a szerény zárdaszűzek megülni, a jó főpásztor óhajlásukat figyelembe véve mégis kintteti személyes részvételével egyházmegyéje jelenlegi legrégebbi zárdáját s a szerény jó zárdaszűzeket, kik több mint fétszázadon buzgokodnak Sz. hivatalukban a vallás erkölcsös magyar nemzeti nőnevelés szent ügyének szolgálatában.

Nagy Kegyelme az Ur Istennek! Több mint fél századon át szolgálni az Urnak, nap mint nap ugyanazon munkakör kötelmeinek teljesítésében találni örömet, a gondjaira bizott leány gyermekek szívébe csepegtetni az Isten és az igaz hit ismeretét, az igaz, önzetlen érdeknélküli szeretetet embertársaik és hazájuk iránt; hangya szorgalommal hordogatni össze e zsenge szívek belsejébe azon magasztos erényköveket, melyekből a jámborság és istenfélelem, a női szív e két legerősebb védve épül fel: s mindentenni lankadatlan buzgalommal egyedül Istenért

nem várva a világtól semmit: emellett gondosan, évekig tartó küzdelem árán kötögetni azt a fényes koszorút, melynek virágai a ker. erények, s melyet ők ma hálából az 50 év alatt nyert kegyelmekért isteni Arájuknak ajánlottak fel: nagy kegyelem, oly nagy kegyelme a jó Istennek, melynek láttára csak csodálkozni tudunk, csak egy szavunk van: mily megfoghatatlanok az Isten tervei és kifürkészhetetlenek az ő utai.

A három jubiláns apácza e ritka ünnepélyt ma reggel nyolcz (8) órakor egészen csendben fogja megünnepelni. Schlkueh bibornok által a zárda templomában tartandó csendes szent mise alatt.

* **A pápa enciklikája a rózsafüzérről.** Tudvalevő a katolikus olvasóközönség előtt, milyen gyöngéd fiú szeretettel és tisztelettel viseltetik XIII. Leó pápa a boldogságos Szűz Mária iránt. A közelgő október hóra való tekintettel most újabb enciklikát adott ki a szent-séges Atya és abban felhívja a földkerekség főpapjait és katolikusait, hogy ezt a hónapot különösen Szűz Máriának szenteljék a rózsafüzér imádkozásával, kikérvén Mária segítségét a szorongatott egyház számára. *A rózsafüzér imádkozása a jelen század kezdetén — mondja a pápai enciklika — az isteni gondviselés által csodálatosan elterjedt, hogy a népek megbénuló áhitatát föléleszse: ennek tanui az Istenanya gyönyörű templomai és hirneves bucsujáróhelyei. — Ha az Istenanyának májusban virágokat áldoztunk, a gyümölcsdus októberben jámbor érzülettel adózzunk neki. Mert illik, hogy az évnek ezt a két szakát neki ajánljuk fel.*

* **Ay aradi vértanuk emlékezete.** Az október hatodiki gyásznapi megtartására már mindenütt nagyban készülődnek. Ma délután a gimnáziumban tartottak gyűlést, a melyen elhatározták, hogy október b-át a szokot módon megünnepelik.

* **Olasz panama.** Rómából írják, hogy egész Olaszország közvéleményét az a három bűnpör foglalkoztatja, melyet az olasz bank komói és a nápolyi bank bolognai fiókjánál történt sikkasztások miatt indítottak. Összesen 1.500.000 lírát sikkasztottak el a pénzintézetektől s a két igazgató Favella és Marianni egy és ugyanazon emberekkel állottak bűnös szövetségben, a kiknek segítségével a gondjaira bizott intézetet megkárosították. A bolognai bűnpörben Crispi és neje tanuként szerepeltek, a kamarában tárgyaló bűnpörben pedig Cavallini volt képviselő, pedig ő a Bolognában folytatott pörnek egyik vádlottja. Mikor Cavallini a komói törvényszék előtt vallomást tett, annyi terhelő bizonyíték merült fel ellene, hogy a többi vádlott védője sürgősen követelte az ő vád alá helyezését is. Erre aztán kiadták ellene az elfogatási parancsot, de Cavallini időközben megszökött. A lapok e mlatt ítélik el erősen az olasz igazságszolgáltatást s csak ennek tulajdonítható, hogy szigorú vizsgálatot indítottak azok ellen, a kik a Cavallini szökését elősegítették.

* **Választások a városházán.** Még csak most lett meghirdetve a pályázat a rendőr biztosi állásra s már is mintegy tizenketten adták be pályázatukat ezen állásra. A legnagyobb kilátása van Horváth Géának és Balogh Győzőnek. Az újabbau szervezendő számtisztai állásra ugyan még pályázat sincs kiírva, daczára ennek már nagyban folyik a serteskedés a városatyák között. A sok pályázók között eddig a következőkről van tudomásunk: Fekete László Küchler Ferencz, ifj. Bezdánovits Nándor és Novák József.

* **Sztrájk a honvédhadapród-iskolánál.** Szerencsére nem Nagyváradon, hanem mint a P. K.-ban olvassuk Pécsen, a hol ugyanis az épülő hadapródiskolánál a Neuscholoss vállalkozó cég azt vette észre, hogy sokan a kőművesek között buzgóbbak a szocializmus mint a kőművesesség terén; hatvanann vannak kiknek munkájával, mit 1 frt. 20 — 1 frt. 90

krajczárért napjában végeztek, a vállalkozók nem voltak meglepődve s ezt a 60 kőművest szombaton el is bocsátották. Amde a kőművesek Pécsen a folytonos izgatás következtében katonailag vannak szevezve, fegyelmezve, az így történt, hogy a hatvan elbocsájtott kőműves ügyét a többi kőműves, segédmunkás és napszámos mind magáévá tette, és hétfőn valamennyien abban hagyták a munkát. A hadapródiskolánál ezer munkás van alkalmazva, kik most mindnyájan sztrájkolnak. Minthogy a kolosszális épületnek jövő évi szept. 15-én lakható állapotban, készen kell lennie, éppenséggel nincs idő a sztrájkolásra, a vállalkozók tehát gyorsan kénytelenek végezni és esetleg idegen munkásokra fognak alkalmazni. A tárgyalás a sztrájkolók kalmár folyik.

* **Hrabovszky Lajos siremléke.** Egy hete, hogy eltemették Hrabovszky Lajost, kit Nagyváradon is ismert a közönség. Most az aradi közönség gyűlést indított az elhunyt költő siremlékére. Nagyváradai jóbarátjai ha hozzá akarnak járulni, az emlékre szánt összeget az »Alföld« szerkesztőségébe küldjék. Együttal a vidéki hírlapírók orsz. szövetsége az elhunyt »Kisértetek« című kötetét is kiadja az emlék javára.

* **Az új bélyegek.** Az államnyomdában már elkészültek az új posta-jegyek klichéivel, melyeken a posta jegyek értéke fillérekben van kifejezve s a rajz is más, mint a most forgalomban levő bélyegeké, csak az alak és a nagyság marad a régi. Az okmánybélyegek rajza most készül. A munkálatok erősen folynak, hogy a kötelező koronaérték-számítás életbe léptekor elegendő okmány- és postabélyeg, váltóürlap stb. álljon rendelkezésre.

* **Puskacsóból készült gyűrűk.** Mikor az aradi tizenhárom vértanu már kilehelte nemes lelkét, a várbán levő foglyok egy puskát szereztek meg. E puska ama négy közül való volt, amelyekkel a tizenhárom tábornok közül négyet agyonlőttek. A megszerzett puskát egy lakatossal gyűrűké fűrésztették s a gyűrűket a fogoly tiszték maguk közt elosztották, hogy azokat megőrizzék és mint szent ereklyét hagyják hátra. E fogoly tiszték egyike volt Benkő Rezső, a ki nemrég halt meg Kolozsvárt, s kinek leánya a nem mindennapi gyűrűt a kolozsvári történelmi ereklyemuzeumnak ajándékozta.

* **Megürült körjegyzőség.** A b.-tordai körjegyzői állásra pályázat van hirdetve. A mintegy 2000 évi jövedelemmel bíró állásra a választás f. évi október 14-ére van kitűzve.

* **Megszökött pékinások.** özv. Deutsch Márkuszné szalontai péktől megszökött két pékinas Kerekes Lajos és Autonyi Lajos. Mindkettőt körözik.

* **A gyiresi Körözs-híd.** Több mint 10 év óta folyik már a tárgyalás a Gyires és K. Tarján között építendő vashidra névre. Tegnap végre a kereskedelmi miniszter tudatta a megyével, hogy a beérkezett terveket jóváhagyta s így még a folyó évben hozzákezdhetnek a régóta szükséges hidépítéséhez.

* **A hordár becsülete.** Egy teherhordó ember került fel a rendőrség elé. Nagyon megszeppent a jámbor, mert a mivel vádolták fontos következménnyel járhatna reá nézve. Ijjesztő rémkép gyanánt állott előtte a dunkli is s mikor a rendőrbiztos rávált, hogy vallja be, hogy K. J. ur paktáskájából kilopta a téli kabátot, arra még kerekébe hajlott s hebegve nyögte ki:

— Becsületemre, nem loptam nagyságos ór! Ogy éljek!

— Hiszen többen látták — felelt rá a rendőrbiztos — mivel igazolja ártatlanságát.

A jámbor zionista kidüllesztette mellét s percz alaku lábait összeérintette s megmaradt abban a hitben, hogy az ő becsülete döntő súly gyanánt fog szerepelni az igazság mérlegében s kimondta ismét a nagy szót:

— Bizanyitok a becsületemmel!!

* **Ausztriába 2 kros. bélyeg kell.** Egy előfordult eset alkalmából a kereskedelmi miniszter tudatta a hatóságokkal, miszerint a

kereskedelmi forgalomban előforduló nyomtatványok, a u. n. körlevelek, árjegyzékek, gyászjelentések stb. melyek Magyarország területén 1 kros. levélbélyeggel továbbíthatók, Ausztriába való küldésük alkalmával nem 1, hanem 2 kros. levélbélyeggel látandók el.

* **A kis lutri halála.** Száznegyvenöt éves dicstelen pályafutás után tegnap megszünt élni a kis lutri. Még tavaly kimondták reá a halálos ítéletet s azóta élte csak kínos vergődés. Először a pesti halt meg, a mult szombaton temették; azután sorra jön a többi. Vén asszonyok sirása nem fogja már életre kelteni, a hanyatló századdal pusztul el. S gyászos mulását meg is érdemli. Csalfa volt egész életében, tönkretette mindenki reményét, a ki csak bízott benne. Néha-néha jó kedvében adott egy kis hasznót, de annak is mineig mások adták meg az árát.

* **Egy szekér, mely összetört.** Összetört bizony, még pedig a város egyik legnépesebb utcáján, a Sztaroveczky-utcában. Egy fának nekiment s egyik lónak a lába tört el. A kocsis a kövezetre bukott, szerencsére azonban semmi baja sem lett, csupán megütötte magát. Ezt az utóbbit megérdemelte vigyázatlanságáért.

* **Razzia.** A rendőrség által rendezni szokott razziaik kezdenek némileg érdekesebb lenni. Most, hogy közelit az ősz, csak úgy özönlik be Váradra a sok koldus és csavargó, kik azonban rövidesen odébb lesznek tolonczolva a rendőrség által. A tegnapi razzia alkalmával vagy husz csavargó került kézre, kiket ma odább expedált a rendőrség.

A legújabb angol olasz és Habig kalapok óriási nagyválasztékban Roth M. utóda kalap és férfidivat, üzletében a hol kizárólag Karlsbadi cipők kaphatók, férfi fehérneműk nagyválasztékban és méret szerint is gyorsan készíthetők.

A közuti vasut villamosa.

Száhlender Károly jelentése.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának kebeléből kiküldött szakbizottság az alulirottat megkereste, miszerint a város területén létesítendő *villamos közuti vasut* építésére pályázó vállalkozók terveit és ajánlatait tanulmányozzam, összehasonlitsam, és az eredményt a bizottságnak előterjeszem.

Tisztemnek megfelelően, a következőkben van szerencsém a pályázók terveit és ajánlatait ösmertetni.

Tervekkel felszerelt ajánlatok, egy villamos közuti vasut építésére és üzembe helyezésére érkeztek:

I. A *Nagyvárad* gőzmozdonyu, közuti vasut részvénylársaság.

II. A *Részvénylársaság villamos és közlekedési vállalatok számára.* Budapesti cégétől.

Lesz szerencsém a két vállalkozó ajánlatait ösmertetni.

I. A *Nagyvárad* gőzmozdonyu közuti, vasut részv. társaság ajánlkozik, a már létező gőzmozdonyu üzemre berendezett vonaláig villamos üzemre átalakítani, továbbá, új közuti vasut vonalokat szinte villamos üzemre berendezve, építeni.

A tervezett új vasut vonalak a következők: a) A M. k. államvasutak nagyváradai pályaudvarától kiindulva, az országuton, főutcán Bémertéren, kis hidon, Sz. László téren, Nagyteleki utcán és Gyepsoron végig vezetve — a Rhédey kert melletti Pecze hidig.

Ezen új vonal hossza 3600 méter.

II. A Szt. László tértől kiágazólag a kis hid közelében az I. alatt lerit vonalból, a Kossuth Lajos utcán, Nagy vásártéren, Kolozsvári utcán a Templom térig vezetve, a hol szakad a már létező közuti gőzmozdonyu vasut vágányába.

Ezen új vonal hossza, 1828 m.

III. A kishidről, kiágazólag az I. alatt lerit vonalból a Szt. László térre nyíló *Zöldfa* utcáig, a hol ezen új vonalrész szakad a már létező gőzmozdonyu közuti vasut Zöldfa utcái vonalába.

Ezen új vonal hossza 180 m.

IV. Alternatív vonatként terveztek egy a kis hidtől kiinduló a Szt. László téren, Kert ut-

czán, a Sport téri fasorban a Rhédey kertig vezetendő vasut vonal, melynek célja az lenne hogy a közönség a Rhédey kertet rövidebb uton elérje, mint a Nagy-Teleki utcái vonallal.

Ezen vonalnak hossza a kis hidtől a Rhédey kertig 1085 méter és tehát 325 méterrel rövidebb mint a N-Teleki utcái vonal.

A vállalkozó cég ezen alternatív vonalat azonban csak akkor hajlandó kiépíteni, ha a Nagy-Teleki utcái vonal elhagyatik; mindkettőnek kiépítésére nem ajánlkozik: vagy az egyiket, vagy a másikat kiépíti a város letszése és választása szerint.

A Kossuth Lajos utcái vonalnak kiépítését is csak a fővonalnak befejezése után egy évvel későbbben tervezi.

A villamos üzemre átalakítandó létező vasut vonalak a következők:

A) V. Velenczétől a Zöldfa utca végéig . . . 3151 m, hosszban, mely vonalból kiágaznak: a Léderer és Kálmán féle szeszgyárba; a Berger Dániel féle szeszgyárba; a László malom II telepére, a közuti vasut jelenlegi üzlet udvarába, végül az áruaktárba vezető szárnyak.

B) A vámbház utcái vágány 837 m. hosszban, melyből kiágaznak: a László malom I-ső telepére, a Moskovits féle szesz gyárba, az Adria malomba vezető szárnyak.

E szerint a gőzmozdonyu közuti vasut részv. társaság kiépíteni ajánlkozik: Új villamos vasut vonalat: 5600 m.

Régi vasuti vonalnak villamos üzemre való átalakítására pedig 3908 méter, úgy hogy ezen vállalat Nagyvárad város területén 9596 m. hosszú vasut vonalat létesíteni hajlandó.

A tervekből, és pedig a helyszinrajzból valamint a hosszszelvényekből kivehető, hogy a mindent az utca Niveaújával egy szinte fektetendő vasut vonal általánosságban kedvező irány és emelkedési viszonyokkal bír.

A vasut vonalak mindenütt egy vágányra vannak tervezve, a kellő számú kitérőkkel.

Ezen kitérők elhelyezése a menetsebességre való tekintettel történt. A menetsebesség bele értve a tartózkodási időt is, percenkint 250—300 mrel, vagyis 15—18 kilométerre óránként tervezetlik.

Ennek alapul vétele mellett kitérők lesznek.

A) a fővonalon.

1.) A M. A. V. pálya udvaránál, egyuttal kiindulási állomás.

2.) A Biharmegyei közkórház mellett.

3.) a Nagyteleki utca kezdetén

4.) Nagyteleki utca végén

5.) A Gyepsoron a Rhédey kert mellett egyuttal végállomás.

B) A Zöldfa utca V. Velenczei vonalon:

1) a meglevő vásártéri állomás

2) a meglevő sertés vásártéri kitérő

3.) Kolozsvári utca végén a vasuti átjárás előtt a meglevő kitérő.

C) a Kossuth Lajos utca Templom téri vonalon:

1) A Löblé féle szesz gyár előtt.

D) a Kert utcái alternatív vonalon a Rhédey kert melletti-egyuttal végállomás.

A teherszállító vonalokon a kitérők a hely szükséglet kívánataihoz képest lesznek elhelyezve.

A szabványos vagyis 1436 m. nyomtávu vágányok 20 kilogram sulyú Vignol sinekből tervezetnek, és mindenütt az utcák felszínével egy magasságban fektetni fognak, úgy, hogy a vágánya közuti járművek által hosszabau és keresztben minden akadály és hátrány nélkül járható lesz. A sinek kavics ágyba fektetendő tölgy talpfákra lesznek erősítve.

(Folyt. köv.)

EGYESÜLETEK.

Uj kath. kör. Lassan, de folytonosan szaporodnak Magyarországon a kath. egyletek és olvasóköriek, nem telik bele 4—5 év s nem lesz az országnak olyan nagyobb városa, sőt községe, hol egy-egy ilyen kör ne lenne. Tegnap a belügyminiszter ujra két kath. egylet alapszabályait hagyta jóvá: egyik a mácsai, másik a probedini kath. kör.

• **A Báró Hirsch Mór** jótékonyági egyesület vasárnap tartotta nagy érdeklődés mel-

lett második évi közgyűlését. Az egyesület 385 tagjából 98 jeient meg.

Rákos Vilmos egyesületi titkár megnyitotta az ülést és kérte a gyűlés vezetésére elnököt választani. Elnöknek egyhangulag Lakos Lajost választották meg. Titkár jelentése szerint beé lépett július 1-től 58 új tag. Bevétel volt 684 frt 54 kr., kiadás 537 frt 20 kr. Az egyesület szépen fejlődik.

Megválasztott újlag 30 végrehajtó bizottsági tag és pedig: Bauer Viktor, Bóm Sándor, Breuer József, Fekete Károly, Gergely Agoston, Hartmann József, Jablonszky Emil, Iványi István, Sz. Kocsis János, Leukutza József, Lakos Lajos, Meisel J. B. Náth János, Rafael Sándor, Weisz Jónás, Szilágyi Géza, Weisz Gyula, Weisz Náthán, Oláh Lajos, Incze Sándor, Rákos Vilmos, Weinstok Fülöp, Óiban Farkas, Révész Samu, Rothbart Bernáth, Pillán Ferencz, Herczka Henrik, Weiszberger Lipót. Szathmári János, Dobozy János. Schönfeld Sámuel póttag.

A közgyűlés este fél 8 órakor ért véget. Az új elnökség választása jövő hó végére lett kitűzve esetleg gyűlést a titkár fog összehívni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A ker. családanyák könyve. A zseniális francia püspöknek Dupanloupnak, a családanya hivatásáról tartott szónoklatait összeválogatva és magyarra lefordítva kiadta Aiben Mátyás, a szathmári gimnázium ny. igazgatója. Ez a mindig, de a napjainkban különösen aktuális könyv azt a kérdést tárgyalja, hogy milyennek kell lennie egy igazi ker. anyának és nőnek. Dupanloup szerint a ker. hit boldogító fényének és áldásának a ker. családanyából kell kiindulnia, az egész családot megnemésíteni, meg szentelni s a jobb jövőt elkészíteni. Azért óhajtotta Dupanloup szent beszédeiben először is a családanyát hitében megerősíteni s hivatásáról felvilágosítani.

A kérdés nagyon szellemesen, de főképp meggyőzően van tárgyalva. A híres francia szónok ki oly óriási sikert aratott a beszédevel, kitűnően értett hozzá, mint kell hallgatói figyelmét lebilincselni s a legkeserűbb igazságokat is oly módon tudtúl adni, hogy az a hallgatóságot nem csak ne sértse, de azt megindítsa s a jóra buzdítsa.

Olyan könyv ez, melynek minden ker. nő asztalán ott kellene lenni, mert ennek elolvasása olyan maradandó nyomokat hagy a hátra a lélekben, hogy annak visszahatása csakhamar észrevehető lenne az egész társadalomban. Hiszen minden nagy és nemes dolog csiráját a családi tüzhelynél kell keresni. Gondos ker. anya nevelése alatt felnőtt gyermekből az egyháznak ellensége nem lesz soha. Nagyon ajánljuk e becses, egyszerű, de szép kiállítású könyvet az anyáknak. Egy forint 20 krért megrendelhető a fordítónál Aiben Mátyás ny. igazgatónál Szathmáron. Ajándéknak is igen alkalmas.

— **Az Oktató Néplap** elevenen megszerkesztett kis képes ujság 18-iki száma a következő gazdag tartalommal megjelent. Az élet (vers.) Brückner Ferencz 1847—97. A népegyletek jövője. — Hétfájdalmu Boldogasszony. — A bizalom jutalma. — A vigasztalás. (Elbesz.) — Nyolcz nap a szent földön. — A tudomány. — Nevelés. — Hazánk. — Külföld. — Közgazdaság. — Jogismeret. — Hasznos tudnivalók. — Kéthetenkint. — Konyha. — Képeink. — Mulattató. — Irodalom. — Találós kérdések. — Szerkesztői üzenetek. — Budapesti piac. (Két kép.) A kedvelt Néplapra előfizethetni évi 2 frttal. Öt előfizető után a gyűjtőnek tiszteletpéldány. Pozsony, ferencziek. Kérjünk mutatványszámot.

SZINHÁZ.

Színházi képtelenség.

Müller Ottó karnagy jutalomjátéka.

Tegnap este a rossz, esős idő daczára igen szépen megtelt a színház, mi bizonyára annak a következtetésére volt, hogy a legkitűnőbb karmesterek egyike Müller Ottó jutalomjátékával került színre a bohó — kacagató *Színházi*

képtelenség. — Midőn a függöny felgördült s a karmester székébe ült — egy igen diszes koszorú várt ott reá, mely vörös fehér és zöld szalaggal volt ellátva, — melyet a szintársulat kiváló tagjai adták neki megtiszteltetésül. — A kiváló tagjai adták neki megtiszteltetésül. — A vörös, fehér szalagon a következő felirat van: Müller Ottónak — szerető collegái. — A keskenyebb zöld szalagon pedig a következő nevek vannak: Kék asszony, Pepita, Lili, Cupido, Abeleszné, Bárti Terezi, Anna, Juliska, Göndör Sándor, Kalabazasz, Czigány báró, Kórista (?), Bandi, Germont.

A derek karmestert az első ének rész dirigálása után hatalmasan megtapsolta a közönség.

Az előadás — igen gördülékeny — igen precíz volt, a közönség valóban igen jól mulatott.

Különösen Pintér, Kövesi és Hegyesi keltettek sokszor nagy derűtséget. Székely Irén igen szépen énekelt. Jók voltak: Rontai, Pesti és Tolnainé.

... s ... ő

Galyassy Paula jutalomjátéka. Egy nagyváradi születésű primadonna sikeréről olvasunk az »Egri Híradó«-ban. Galyassy Paulának, ki jelenleg Egerben játszik, ma lesz a jutalomjátéka s a nevezett lap elnevezi őt ez alkalomból a »társulat bájos csalogányának« s a leg-hízelgőbb kifejezésekkel illeti őt, mint az egri publikum kedvencét.

A holnapi premiére. Érdekes este lesz holnap a színházban. A karszemélyzet jutalomjátékául ugyanis egy helyi szerző Kiss Rezső albiró 3 felvonásos népszínműve fog színrekerülni, melynek főbb szerepeit Bács, Kövessi, Hegyesi, Amon, Pintérné stb. játsszák. A drámai lendületű darabból holnap mutatóváltást is közlünk. Néhány új népdal is fog előfordulni benne, melyet egy álnév alá rejtőző komponista szerzett. »Virág Sándor«-nak a próba után sikert jósolnak, de bármint legyen is, tekintve azt, hogy a karszemélyzet jutalomjátéka lesz, minden esetre telt ház előtt fog lefolyni.

Pintérné Szép Olgát ezt a ritka nagy tehetségű művésznőt vasárnap a »Keresd a szíved« című színműben való fellépte alkalmával a műbarátok és tisztelői élénk ovatióban fogják részeseíteni. Egy művészi kivitelű — a város színeit viselő selyem szalaggal ellátott ezüst babér koszorút fognak ugyanis neki a nyílt színen átadni. — Mindenesetre ritka művésznő az, aki ilyen rövid idő alatt így megtudta hódítani a közönséget, de P. Szép Olga arra igen rászorgált — épen ezért reméljük, hogy a vasárnap esti előadás szenzatiós lesz.

SPORT.

Hírek a löversenyéről. A szombati és vasárnapi löversenyekre nagyban készülnek és csak az idő meg nem zavarja, kellemes szórakozásra van kilátásunk. Maga a dus program elég garantált nyújt erről, de a mint halljuk, még sok meglepetésre van kilátásunk, a menyében többen csakis az oszlopnál szándékoznak nevezni és így erős küzdelemre van kilátás.

Igazságszolgáltatás.

A nagyváradi kir. tábla elintéztet ügyei.

Előadó: Dr. Járosy Károly.

Polgári tanács.

1524. özv. Csik Antalné s. t. — özv. Csik Gergelyné s. t. — helybenhagyva.
1525. özv. Pável Mihályné s. t. — Pável Nika s. t. — helybenhagyva.
1605. Bunda Gruja — Nikolné s. t. — visszautasítva.
1606. Muntján Dániel s. t. — Taur Grinesa — helybenhagyva.
1875. Kuthy Károly s. t. — Várnay Béla — helybenhagyva.
1972. Kuthy Károly s. t. — Várnay Béla — helybenhagyva.
1973. Kuthy Károly s. t. — Várnay Béla — helybenhagyva.

Előadó: Fráter Imre.

1514. Kozma Gorgyéné — Kodrean Jnon — helybenhagyva.
1521. Bozgan Anna s. t. — Kardos Mária — helybenhagyva.
1715. Csizsár Sándorné — Barna Imre — helybenhagyva.

Előadó: Marienescu Athanas.

1849. Miklós Mihály s. t. — Paul Juliána — helybenhagyva.
1881. Fekete Juliána — Csordás Miklós — helybenhagyva.
1862. Horváth József — Posztermiak Rozália — rendelet.
1883. Fodor Istvánné — Fodor István — helybenhagyva.
1960. Kovács István — Mód Juliána — helybenhagyva.

Előadó: Czvek Kálmán.

1618. Ardelán Simon s. t. — Orodan György — részben megváltoztatva.
1629. Arad megye árvaszéke — Varga György — helybenhagyva.
1627. B. Bardolf Mihály — Bulán Ilie s. t. — megváltoztatva.
1652. A margittai adóhivatal. — Papp István s. t. — részben megváltoztatva.
1662. Arad megye árvaszék — Szekula Petru s. t. — helybenhagyva.
1795. Nagy-Szebeni tkptr. — Bildhauer József — részben megváltoztatva.
1805. Kir. kincstár — Bencze György — részben megváltoztatva.
1938. Szatmár megy. tkptr. — Öesztreicher Lázár. — részben megváltoztatva.
7939. Szatmár megy. tkptr. — Öesztreicher Lázár. — részben megváltoztatva.
1940. Szelle József — Manilla Petru — helybenhagyva.

Hivatalos közlemény.

17833—897.

Hirdetmény.

A városi házi pénztár, a házi pénztárban kezelt alapok és alapítványok, továbbá a köveztvám alapról szerkesztett 1898-ik évre szóló költségelirányzat a tanács és pénzügyi szakbizottság folyó évi szeptember hó 21-ik napján tartott együttes ülésében megállapítván, a költségelirányzat az 1886. évi XXI. t. cz. 17. §. rendelkezéséhez képest 1897. évi szeptember hó 23-ik napjától 1897. évi október hó 8-ik napjáig terjedő 15 napra a számvevői hivatal helyiségébe közzemlére kitétetik.

Miről Nagyvárad város közönségét azon felhívás mellett értesitem, miszerint a költségelirányzatot és az arra vonatkozó iratokat ezen határidő alatt bármely adót fizető polgárnak megtekinteni joga van s az ellen netaláni észrevételeit a tanács, mint állandó választmányhoz írásban beadhatják.

Kelt Nagyváradon, a tanács és pénzügyi szakbizottság 1897. évi szeptember hó 21-ik napján tartott együttes üléséből.

Dr. Bulyovszky József,
polgármester.

Közönség köre.

Köszönet nyilvánítás.

A folyó hó 20-án — az iparos menház javára — a »Gyimesi vadvirág« című színmű — bérlet szünetben tartott — előadásának egész bevételét Leszka y András színigazgató ur, a kegyeletes célra átadni sziveskedett. — Midőn eme nagylelkű és kiváló áldozat készségéért e helyen is, hálás köszönetünket nyilvánítjuk, a következő iparos pártoló jóakaróinknak is köszönetet mondva, szíves felül fizetésüket nyugtazzuk: Des Escherolles Kruspér Károly 9 frt, Sal Ferencz 4 frt, Moskovits Miksa 4 frt, dr. Dézsi Géza 3 frt, dr. Berkovics Miklós, Nyiry György, Sztaril Ferencz, Grünberger Adolf és Fejér Zsigmond 2—2 frt, Sternthál Sándor 1 frt 50 kr. Nagy

Zsigmond, Báró Luzsinszky Lenke, Heringh Sándor, Bertsey Györgyné, Bölöny József, dr. Sarkadi Lajos, ifj. Rimler Károly, Scherz Károly, Weisz Gábor, Moskovits Adolf, B. I. és Kauczil Lipót 1—1 frt. Szücs Géza 60 kr, Tichy Gyula 50 kr. Nagy Károly 50 kr, Mokri János 40 kr, Szegő József 20 kr. és Barabás István 20 kr.

Kiváló tisztelettel maradtunk,

Nagyváradon 1897. szeptember 23.

Az ipartestület jótékonyasága bizottsága nevében: Bertsey György elnök, Jankovich János jegyző.

REGENY-CSARNOK.

VIZ ALATT.

Elbeszélés.

Irta: ROVETTA G. Ford.: S. J.

27.

«Hányadik számú szoba az uré? kérdé tőle a pinczér.

«A 86-os.»

«Fent van-e a 86-osnak a kulcsa?» kérdé a pinczér egy másiktól, a ki éppen ott ment el.

«Nincs.»

«Akkor lent lesz a portásnál.»

«Köszönöm!» És Praudino lement.

«Önnél van az én kulcsom?»

«Melyik szám?»

(A portás hatalmas alak volt, angolos pofaszakállal, komoly, kimért modorral, és nem szívesen háborgattatta magát.)

«A 86-os.»

A portás fel sem kelt székéről, melyen pihent, kalapját sem vette le, mert ez olyan udvariasság volt, melyet ő csak angolok, németek vagy egyiptomiak iránt tanusított, de az olaszokra sohasem pazarolta; s anélkül, hogy egy szót is szólt volna, csak rámutatott a legutolsó kulcsra a sorban.

Praudino levette a kulcsot, felment kivette szobájából a mire szüksége volt és ismét lement. Lélekzete elállott, mire leért, de gondja volt rá, hogy a nevetlen portást megleckéztesse. Mert ha az tudta volna, hogy kivel van dolga bizonyára másképpen viselte volna magát.

«Meg tudná nekem mondani, hol van a Badoero palota?»

A portás a legnagyobb kedvetlenséggel kelt fel székéről és elindult de legkevésbé sem sietve hogy egy gondolástól a címet megkerdezzé.

«Akar egy gondolát uram? Avval gyorsabban odaérne!»

«Nincs sietős dolgom! — Ha véletlenül Badoero gróf ide jönne és tudakozódnék unokatestvére Eriprandó Ariberti gróf után, — az én vagyok —, úgy mondja meg neki, hogy egy fél óra múlva visszajövök.»

«Meglessz, gróf ur!» — — és most a portás Praudino legnagyobb meglegedésére levette kalapját.

Az ifju elindult és a szűk tömött utcára lépett a hol az álló sós viz szaga összevegyült a sült halak illatával és csak egy gondola volt: kitalálni a módját annak, hogyan éreztesse Elzával is rossz kedvét nyugtalanságát.

«Ő most» — gondolta magában — bizonyára várni fog rám egy darabig a kávéházban. Az örnagy Frevisóban van, és így nincs okom félni tőle, — — tehát hadd várjon! — — Ő is nyugtalankodni fog, ha látja, hogy nem jövök. — Mostantól kezdve meg fogom változtatni módszeremet. Hiszen mindenki azt mondja, várakoztatni kell az asszonyokat, s akkor leszünk kedvesek előttük. Számításom szerint Badoero valószínűleg el fog jönni velem, együtt aztán elmegyünk a Márktérre, talán bemutat egyik-másik barátjának, talán egy szép nőnek, és akkor majd Elza is megfogja a féltékenység örömeit, ha látja hogy másnak udvarolok. Az ostoba, a rossz nő!»

De vajjon unokatestvére Badoero szívesen fogadja-e őt? Hátha csak olyan leereszkedőleg bennék vele? Ha semmit sem akarna tudni róla? Ha csak alig észrevehető meghajlással bocsátaná el?

«Es ez a gondolat annál jobban bántotta a

szegény Aribertit, minél inkább közeledett főnemesi rokona palotájához. Hiszen a mi a vért illeti a tekintetben egyikük éppen annyit ért, mint a másik. — de a Badoero és Aribertik között észrevehetően nagy különbség volt pénz dolgában és ebben a demokratikus világban a pénz igen nagy szerepet játszik, habár a legtöbb esetben nem pótol is mindent.

Midőn becsengetett keze reszketett és oly zavart volt, hogy az ajtót nyitó gondolat, önnök szölyitotta.

De csakhamar összeszedte ismét bátorságát midőn a gróf öt alig két percnyi várakozás után fogadta. Badoero példátlan előzékenységet tanusított iránta. Annyira közlékeny volt és oly sok ajánlatot tett neki, mintha régi jó barátok volnának, kik évek óta nem látták egymást, nem pedig két unoka testvér kik először találkoztak egymással az életben.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

József főherczeg elutazása.

Budapest, szept. 22 (2 óra 15 perc, saját külön tud. táv.) József főherczeg ő fensége ma délután egynegyed 3-kor József Agoston főherczeg gyermekeivel Alcsuthra utazott. Elindulás előtt Schlauch bibornok-püspökkel, aki Nagyváradra készült hazautazni a peronon élénken társalgott. József Agost főherczeg Mármaros szigetre utazott vadászatra. Klotild főherczegnő ő fensége pedig Tátra-Füredre utazott.

A müegyetem megnyitása.

Budapest, szeptember 22. (Saját tud. táv.) A magyar kir. József müegyetemnek ma d. e. volt az ünnepélyes megnyitása, ezuttal már az ujjonnan épült nagyteremben, a melyet egészen megtöltöttek a müegyetemi tanárok és a hallgatók. Az első sorban Wlassics, Hollósy és Thaly Kálmán foglaltak helyet.

A megnyitó ünnepnek csak egy tárgya volt Wartha Vinczének az új rektorának beszámoló és megnyitó beszéde, a melyet nagy figyelemmel hallgattak és lelkesen megéljeneztek.

A romn királyi pár látogatása.

Budapest, szept. 22. (Saj. tud. táv.) A román királyi pár e hó 28-án két napi tartózkodásra Budapestre érkezik. A fogadtatás programja az, mely a német császáré volt.

A német császár vásárlása.

Budapest, szept. 22. (Saj. tud. táv.) A német császár a kereskedelmi muzeumban Eulenburg által nagy bevásárlásokat tett.

Az acheni menyasszony.

Budapest, szept. 22. (Saj. tud. táv.) Hamburgból írják, hogy Huszmann Mari, kirőt azt híresztelték, hogy Ferencz Ferdinand nőül vette — most szökevény utjáról levelet irt, hogy férje nem csaló, hanem tisztességes uri ember.

Az indiai zavargás oka.

Budapest, szept. 22 (Saj. tud. táv.) Konstantinápolyból írják, A «Sabah» című lap beszélgetést közöl a kaportalai mahuradsival, a melyben ez azt mondja, hogy India lakosságának tulnyomó része mohamedánokból áll, akik mindig készek arra, hogy feláldozzák magukat a szulténért, az ő kalifájukért. A jelenlegi zavargások is abból erednek, hogy az angol hatóságok bizonyos tiszteletlenséget tanusitanak a mohamedánok vallásával szemben.

Berlini munkássztrájk.

Budapest szeptember 22. (Saját tud. táv.) A reggeli lapok jelentik, hogy a berlini iparha-

tóság érintkezésbe lépett a fémipari munkaadókkal és a sztrájkoló munkásokkal. Mindkét fél késznek nyilatkozott a tárgyalásokra.

Az „Ika» halottjai.

Budapest, szept. 22. (Saj. tud. táv.) Fiuméből írják, hogy az ottani »Ika» hajó áldozatai közül eddig 25-öt kihalásztak, a halottak száma az ötvenet meghaladja. Az áldozatok között van a bécsi egyetemi theologia prodékánja, Krapelik József is. A szerencsétlenséget előidézett »Tyria» hajó kapitányát a révparancsnokság le fogja tartóztatni.

A porta jegyzéke.

Budapest, szeptember 22. (Saj. tud. táv.) Kaneából írják. A porta jegyzékeket intézett a nagyhatalmak kabinetjeihez a nemzetközi törvényesszéki bizottság felállítására ellen.

Hadi hajók korfu alatt.

Budapest, szeptember 22. (Saj. tud. táv.) Athenből írják: Korfuba erős angol hajóhad és 3 pánczélos hajóból álló olasz hajóhad érkezett.

A spanyol kormány memoranduma.

Budapest, szeptember 22. (Saj. tud. táv.) Madridból írják. A miniszterelnök, a pénzügyminiszter és az igazságügyminiszter tegnap este tanácskozást tartottak Reverter pénzügyminiszter exkommunikációja ügyében és elhatároztak, hogy a vatikáni nagy követtel memorandumot nyujtatnak át a pápának.

Athen s a béke.

Budapest, szept. 22. (Saját tud. táv.) Athenből írják. (Havas) A bék szerződés szó szerinti szövege itt általános lehangoltságot keltett. Különösen ez a szerződés utolsó cikke a mely úgy rendelkezik, hogy a szerződés azonnal végrehajtandó, mihelyest az athéni kabinetnek tudomására jut. Ennek a rendelkezésnek az a jelentősége, hogy a szerződés Görögorszra minden további értesítés nélkül kötelező. Mindezekből telőpontra hág az ingerültség. Pakamenti körökben úgy látszik megvan a hajlandóság arra, hogy a szerződésnek a béke tulajdonképeni megkötésére vonatkozólag valamennyi rendelkezését elfogadják de tiltakoznak a hatalmaknak a pénzügyi ellenőrzése ellen, kijelentve, hogy ez a kérdés absolute nem tartozik a közbenjáráshoz. Ralli miniszterelnök kijelenti, hogy a kamara rendelkezéseiről mit sem tud és attól tart, hogy a szerződés elvetése az országnak kilátást nyujtana, a háboru folytatására a közvéleményben a szerződés szövegének közzététele fokozott ingerültséget keltett.

A helyzet nagyon komoly. Delynaics állítólag kijelentette, hogy nem fog habozni a kamarában a békeszerződés elvetését indítványozni, ha az ellenőrzés ahelyett, hogy a hadikárpótlás fizetésére kijelölt bevételek fölött való egyszerű felügyelet jellegével bírna, az állami felség jogokba való beavatkozását tartalmazza. A reggeli lapok rendkívül heves hangon írják. Az »Asty» és az »Akropolis» amelyek még a lemérsékeltőbb kifejezéseket használják, azt írják, hogy a szerződés mindent függőben hág és a modern kor történelmében példátlan méltánytalanságot tanusit. Az »Ephimris» azt iparkodik bizonyítani, hogy a Thessalia kiürítésére vonatkozó pont úgy van megszerkesztve, hogy Thessalia soha önként vissza nem adható Görögországnak. A lap ismétli azt az eszmét, hogy ezt a kormányt ideiglenesen adják fel, míg meg

nem szerzik e territorium felszabadítására szükséges eszközöket. A lap erős mozgalomról tesz említést, amely különböző városokban, különösen Batrasban mutatkozik.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.

Tegnap délután a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara teljes ülést tartott, melyre a vidékről is számosan jelentek meg.

Az elintézett ügyek között több kiváló fontosságu volt.

Részt vettek a teljes ülésen: Janky József elnök, Reismann Mór, Bertsey György, alelnökök, Farkas Izidor, Mhelfy Pál, Frankl Lázár, Mihálovits János, Wetsz Gábor, Rendes Vilmos, Milibák József, Voszka Ferencz beltagok, Lipeczky Gyula, és Berger Dávid, (Margitta.) Kovács Gábor és Kiss Imre. (Nagyszalonta), Kovács Sándor (Élesd,) Kovács Lajos (Székelyhid,) Tóth Sándor (B.-Ujfalu,) Szunazsenku Ernő, a m. kir. ártamvasutak képviselőjében, dr. Sarkadi Lajos, Fuszek Lajos irodatiszt.

Első sorban felolvasták az elnöki közléket, melyek felsorolják a legutóbbi teljes ülés óta felmerült s elnöki uton elintézett ügyeket, melyek a lapok útján már ismertetve lettek. — Tudomásul vették, a kamara ügyforgalmáról szóló titkári jelentéssel együtt.

Sor került a miniszteri leiratokra.

A kereskedelemügy miniszter leirt az ólomárakat előállító h a z a i g y á r a k ismertetése és támogatása iránt. Kiadták megfelelő eljárás végett a kamarai irodának.

Tudomásul vették a miniszter leiratát az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás ügyében; éppen így tudomásul szolgált a fővárosi »Vásárcsarnok-Értesítő»-nek tudósításokkal ellátása tárgyában kelt leirata a miniszternek.

Ugyanazon miniszter tudatja a kamarával, hogy a pézűgym. a nagyvárad m. k. adóh. váltópénztári jelleggel ruhazza fel. Azzal adta ki a teljes ülés a leiratot a kamarai hivatalnak, hogy a közönséggel a lapok útján közölje.

A kamara ügyrendjének és szolgálati szabályzatának módosítását a miniszter jóváhagyta. Tudomásul vették s a módosított ügyrendet és a szabályzatot kinyomtatják.

A miniszter jóváhagyta a kamara teljes ülésének az állandó választmány eltörlését kimondó határozatát. Tudomásul vették.

A mesterséges borok készítése és azok forgalomba hozatalának tilalmáról kiadott miniszteri rendeletet tudomásul vették.

Az állandó bizottság jegyzőkönyvében foglalt határozatok tudomásul szolgálnak.

Belényes község vásári díjszabályzatára vonatkozólag az ipari és kereskedelmi osztályok által elfogadott véleményt magáévá tette a teljes ülés s felterjesztik a miniszterhez.

Kedvezmény a helybeli iparosoknak.

Hosszabb vitát keltett a helybeli védelmére szolgáló szabályrendelet. Az iparosztály a szabályzatba bevételni óhajtatja, hogy 10,000 frtos városi munkák és szállítások még az esetben is a nagyvárad vállalkozóknak adassanak, ha a nagyvárad vállalkozó 4%-al, 10 ezer frton felül, 100 ezer frtig pedig, ha a nagyvárad vállalkozó 2%-al drágább is.

Bertsey György fejtegette, a fentebbi megszorítás szükségét, tekintettel a nagyvárad ipar helyzetére s azon tapasztalatokra, hogy a helybeli ipar minden nagyobb városi építkezésnél mellőzve lett. Ha nem fogadja is el a kamara ezen javaslatát Nagyvárad város törvényhatósága, nem felesleges ennek hangsúlyozása.

Milibák József és dr. Sarkadi Lajos titkár pártolta Bertsey György nézetét, míg Farkas Izidor és Reismann Mór elleneztek azt.

A nagy többség Bertsey György indítvá-

nyára elfogadta az iparosaink érdekeinek védelmül szolgáló kivételes kedvezményt s ezzel terjesztik be Nagyváradi törvényhatóságához.

Biharmegye alispánja értesítette a kamarát, hogy ősi állomáshoz vezető ut kiépítése azért késik még mindég, mivel a miniszter engedélyezte, hogy Nagyváradi városa az ősi-ivnsut állomáson érkező áruk után is szedhesen köveztvámat s ebből építenék ki az utat. Tudomásul vették.

A kereskedelmi miniszter felhívta a kamarát, hogy küldje meg azon nagyobb cégek jegyzékét, a melyek a cheque használatát igénybe vennék. Továbbá tegyen előterjesztést, hogy mi módon lenne fejleszhető a cheque és clearing forgalma. Kiadták a kereskedelmi osztálynak.

Végül Bertsey György indítványára Kormos Alfrédet, a »Magyar Kereskedők Lapja« szerkesztőjét levelező tagnak választották.

Még néhány apróbb ügyet intéztek el s ezzel a teljes ülés véget ért.

A hegyi választmány ülése.

A nagyváradi hegyközség választmánya tegnap délután tartott ülésében több fontos ügyet intézett el, a melyek hegyeink fejlődésére szolgálnak.

Jelen voltak: dr. Sipos Árpád elnök, Bordé Ferencz, Márkus János hegybíró, Széles Lajos, Schadeberg Béla, dr. Molnár Imre, Kaczián Károly, Füredi László, Székely Sándor, dr. Kutiák Ágoston Guttman József

A hegybíró jelentése után a mesterséges borok készítése és azok forgalomba hozatalának tilalmáról kiadott miniszteri leirat folytán egy bizottságot alakítottak Guttman József, Kaczián Károly, Csobánczy Lajos, Balogh Döhme dr. Kazay Kálmán, Kugler Albert, Lévy Zsigmond, dr. Molnár Imre, Papp György és dr. Vári-Szabó-Béla tagokból.

A hegyközség őszi közgyűlését október hó 3-ára tűzték ki, a következő tárgysorozattal:

1. Az általános szüret idejének megállapítása.

2. A hegyközségi rendtartás 11. és 21. §-ainak módosítása.

3. A hegyi rendészet kiegészítése tárgyában alkotandó utasítás.

Végül megbeszéltek még az annyira fontos kérdést, a hegyi utak kiszélesítésének ügyét s megbízták a hegybíró, hogy javaslatot terjesszen be. A kérdést békés uton akarják keresztül vinni, ha ez nem sikerül, kisajátítás által. A fővonalaknak legalább 4 méter szélességeknek kell lenni.

Kajtor Istvánt további 3 hónapra hegyőrnek alkalmazták s ezzel véget ért az ülés.

Az eczetsavak vámkezelése. A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter ur 56.019 sz. a. megküldötte kamaránknak a m. kir. pénzügy-miniszter ur által az eczetsavas ammoniak vámkezelése tárgyában kiadott 70.774 sz. rendeletét Miről van szerencsénk az érdekelteket azzal értesíteni, hogy a szóban forgó rendelet a kamarai irodában a hivatalos órák alatt d. e. 8. d. u. 2-óráig megtekinthető. Nagyváradi kereskedelmi és iparkamara Janky József elnök, dr. Sarkadi titkár.

Biharmegyei vízkárok. Az egyes községek, már megkapták a vízkár folytán leirt adó lájstromait. Az idén tehát nemcsak a földbirtokosok, hanem az állam is óriási mértékben fog károsulni amennyiben ritka ember, kinek földadóját két harmad, vagy egy harmad részben, sőt egészben is le ne irták volna. Az adóbehajtás, így a leirt összeg hiányával fog megtörténni, akik pedig már befizették, azoknak vissza fogják teríteni a leirt részt.

Gyakorlati szőlőművelés és borkezelés.

— Szerkesztette Vaday József. 103 l. Ára 50 kr. —

A tudományoknak egyszerre sok ágában jártassággal birni csak lángelmék kiváltsága s a határozatlan kapkodás vádját még ezek is ritkán kerülnek ki. A gazdaságtant sem tekint-

jük az elemi oktatás oly szoros kiegészítő részének, hogy a kiváló képzettségű tanügyi íróktól ne fogadtuk volna meglepetéssel, amit a napokban árult el: hogy gazdasági könyveket is szerkeszt.

Ma napság megtanulhatunk könyvből lovat hajtani, táncolni, tornászni, szántani, vetni, szőlőt ültetni és bort kezelni. De utóvégre is nem ezen a téren teremnek a szakemberek, hanem a szabad ég alatt ott, a hol maga kárán szerez a gazda tapasztalatokat. Négy fal közül gyakorlatibb könyvet a Vadaynál soha nem várhatunk, e tekintetben már nem vagyunk kitéve a csalódásnak, de kötelességünk az is, hogy észrevételeinket megtegyük olvasóink érdekében s a szerzőnek sem lesz kárára, ha ugyan valóban tulesünk már azokon az érzékeny időkön, mikor a kritika egyértelmű volt a sérelemmel.

Szőlőkarókra huzalt vonni, ez alig jelent egyebet, mint árnyékolni s a szőlőt éltető elemétől, a napsugártól megfosztani.

Ültetésnél a beiszapolás előnyösen pótolja, sőt kizárja a taposást! hisz éppen ez a célja hogy gyöngédebben vegye körül a vesszőt és gyökeret, nem úgy mint a taposás, mely összegyurja a földet s megkeményedve, hátráltatja a fogamzást.

Őszi ültetés tavaszra még nem lesz egész kis töke.

A megszedett alanyvesszők eliskolázásának nincs értelme, hisz veremelés után tavasszal ugyis munkába kerül az a fás ojtásnál.

Az ojtógépeknek nevezett hüvelyeknek egyik nagy hátránya az, hogy a késnek élet ki veszi úgy, hogy az kevés lapmetszés után már zuzás nélkül nem hagyja a vesszőt.

A tavaszi fagy ellen a védekezésre nem okvetlenül szükséges szurkos vagy kátrányos anyagokat használni, elég arra a szalmás trágya is, mit ugyan már + 2—3 foknál gynyogtatni kell.

A cserebogarak pusztításánál azok összedése legjutányosabb; nemcsak a költséges szénkénegezést vagy a Baldiani-felé vesszőkenést takarítjuk meg, hanem még mézszoltásba keverve e rovarakat, jó trágya anyagot nyerünk azokkal.

Theoretikus filokszera-pusztítóknak nevéseget érdemlő módszere az, mit Vsday is átvett egyes szerzőktől. Ennek kiprobálására pályázatot lehetne hirdetni ilyen alakban: »Ki lenne az a merész, bátor férfiú, aki télvíz idején s a j a t szőlőjét 40 cm. magas vízzel borítsa 60 napon át, hogy a filokszera-fulasztás legökéletesebb alakját a világnak bemutassa?«

Sok pályázó aligha akadna rá, de még akinek kedve lenne hozzá, az is megmondná: Mi lesz a hatása, ha 40 cm. vastag jég lesz egy szép hajnalon a vízből, s ezt lesz kénytelen a szőlő 60 napon át hátán hordani?

Vajjon nem fog-e legjobb esetben a fedett szőlővessző a földben kipállani vagy éppen rothadást kapni? E próba után a Kneipp-kurának nemcsak az orvosok lennének már ellenei, hanem minden jóra való szőlős gazda.

Hiányzik Vaday könyvéből a költségvetés. Igaz ugyan, hogy ehhez csak olyan ember szólhat hozzá, aki maga is ültetett már szőlőt. Hiányzik belőle a szakértelmet és otthonosságot rendszerint nyomon követő, világosság, a min talán ábrákkal lehetett volna segíteni.

Legtöbb a jószándék a mely olcsó füzettel szerető felkarolásra ajánlani és megismertetni gazdaságunk egyik leghálásabb ágát. Amde a füzet minden olcsósága mellett szakértőknek kevés, laikusoknak is csak arra elég, hogy visszaretentse a szőlőültetéstől; mert benne semmi biztatót, semmi reményt nem lát, csupán az ezernyi baj és költség terheit.

Várjuk a mű II. füzetét, mely a borkezelés művészetében tálán előnyösebben fogja legújabb gazdasági írónkat bemutatni.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. szeptember 23-án.

Magyar aranyjáradék 4%	—	—	—	121.50
Magyar koronajáradék	—	—	—	99.40
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	121.50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	102.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—	—	—	121.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4 1/2%	—	—	—	97.75
Italmé ési jog megváltási kötvény	—	—	—	100.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	—	—	98.—

Magyar nyereséj sorsjegy-kölcsön	—	—	—	155.—
Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	141.25
Osztrák járadék papírban	—	—	—	101.75
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	101.75
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	124.50
Osztrák korona járadék	—	—	—	101.50
1860. osztrák államsorsjegyek	—	—	—	144.25
Osztrák magyar bankrészevény	—	—	—	940.—
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	398.50
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	358.60
Páris vista	—	—	—	339.75
20 márkás arany	—	—	—	953.—
Német birodalmi márka	—	—	—	58.75
London vista	—	—	—	119.75
Páris vista	—	—	—	47.47 1/2
20 márkás arany	—	—	—	11.72

NAGYVÁRADI SZINKOR.

Bérlet 142-ik szám.

Bérlet 142-ik szám.

Páros.

Páros.

az arad-nagyváradi szinkorsulat által.

Nagyváradi, 1897. évi szeptember 23-án

BOSZORKÁNYVÁR.

Nagy Operette.

Kezdeté 7, vége fél 10 órakor.

Holnap pénteken,

A karszemélyzet jutalomjátékául:

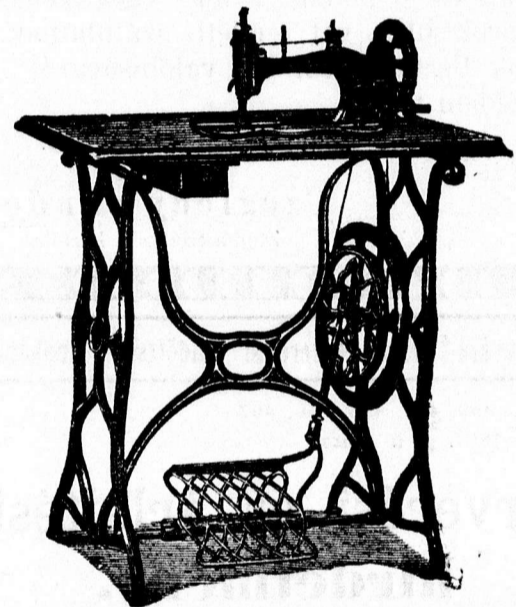
Itt először:

VIRÁG SÁNDOR.

Népszínmű.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy ujonnan berendezett üzletemben **a legjobb és legolcsóbb**

Kerékpárok és varrógépek kaphatók

Családi Singer varrógép 32 forinttól feljebb

valamint: **Wheeler-Wilson, karkahajós, Vibrating** és más különleges varrógépek.

Ugyiszintén alkatrészek eladása. Kerékpárokhoz és varrógépekhez.

Villanyos csengők és Telefonok felszerelése.

Minden rendszerű **varrógép és kerékpár** pontosan és jutányosan javíttatik.

Becses pártfogását kérvetisztelettel

280 2-5

Feigenbaum H.

Kert-utca, Ipartestület-háza mellett.

1034—1897. számhoz.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyváradi városi kir. járásbírósnak 1896 évi 4476—4477 számú végzésével dr. Várnay Ferencz ügyvéd által képviselt Farkas József felperes ré-

szére Ungár Jenő alperes ellen 500 frt és 500 frt követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 864 frtra becsült ingóságokra, a fentidézett kir. járásbírósi 18993-7 sz. végzésével az árverés elrendelvényén, annak felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Fő-utca sz. házban leendő megtartására határidőül 1897. évi szeptember hó 28-ik napjának délután 3 órája tűzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok, s egyéb ingóságok a legtöbbet igénynek készpénzítés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt N.-váradon 1897. évi szeptember 18-ik napján.

Véniss Béla,

kir. bír. végrehajtó.

284 1-1.

Olcso tisztán kezelt HEGYI BOROK eladók

50 literen felüli mennyiségben, hec-toliterenként 30., 36., 40., 50., és 60 forintért szállítatnak 1880-iki egy liter 60 kr., 1883-iki 60 kr., 1885-iki 50 kr., 1886-iki 50 kr., 1887-ik 30 kr., 1888-iki 36 kr.

A hordók előállítási árban számíttatnak és 6 héten belől visszavétnak a borok után vét mellett szállítatnak. A borok tisztaságáról és valódiságáról kezkeskedem.

Becses megrendelésüket kérem,

271 15-0

tisztelettel

Czeglédy Sándor

Zöldfa-Szálloda bérloje.

Nagyvárad város árverelési küldöttsége elnökétől.

2, 452, 453, 454, 455, 456, 457
1897. g. ü. szám.

Árverési és árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsának 21658/896, 12569, 12575, 12576, 13521/897. sz. a. kelt határozata alapján a következő ingatlanokra, javadalmakra, szállításokra és bérletekre fog nyilvános árverés, illetve árlejtés tartatni:

I. Ingatlan.

1. A Madár- és Kápolna-utczák összeszőgelésénél az utczavonal megállapítása folytán elő álló 453.²⁰ □ méter (129.⁹ □ öl) közterület árverése. Kikiáltási ár 450 frt 20 kr.

II. Javadalmak.

1. A város részére 1898. évi január 1-től ugyanazon évi december 31-ik napjáig szükséges, körülbelül 1600 köbméter tűzifa (cserfa) szállítására árlejtés.

2) A város területén gyártott vagy behozott és helyben elfogyasztott szikviz után kivetett fogyasztási adó pótlék-szedési jogra árverés. A bérleti jog tartalma 1898. évi január 1-től 1902 évi december hó 31-ig terjedő öt egymásután következő év. Kikiáltási ár 5310 frt: évi bérösszeg.

3. A város részére szükséges nyomtatványok előállítására és szállítására árlejtés. A szerződési idő 1898 évi január 1-től 1900 évi december hó 31-ig tart.

4. A város részére 1898 évi január 1-től ugyanezen évi december hó 31-ig szükséges, 130—140 métermázsza orosz nyers kőolaj, vagy bihar-szilágyi kőolajból tisztított petroleum szállítására árlejtés. A petroleum fajsúlyának 810—812 foknak, gyulékonyági fokának pedig 24 Ábel foknak kell lenni.

5. A város részére az 1898 évi január 1-től ugyanazon évi december hó 31-ig terjedő időre szükséges mintegy 3500 csomag, 560 gramm súlyu, első minőségű Apolló gyertya szállítására árlejtés.

Az árverést és árlejtést 1897 év október hó 4-én délelőtt 10 órakor a városház nagytermében tartja meg a küldöttség.

Árverelni vagy árlejtetni szóval vagy zárt ajánlat útján lehet.

Zárt ajánlatok 1897 év október hó 4 napjának d. e. 10 órájáig a kellő bánatpénzzel ellátva az árverelő küldöttség elnökének kezeihez nyújtandók be. Az ajánlatokban határozottan megemlítendő, hogy árverelő vagy árlejtő az árverési vagy árlejtési feltételeket ismeri s egész terjedelmében elfogadja. A kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Árverelők vagy árlejtők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, és pedig:

a) az I—1. tétel alatti ingatlan árverésénél 46 frtot,

b) a II—1. tétel alatti javadalom árlejtésénél 500 frtot,

c) a II—2. tétel alatti javadalom árverésénél 531 frtot,

Ne mulassza el senki a kedvező alkalmat, hogy egy próbavásárlást ne tegyen a **jelenleg teljesen ujjonnan berendezett**

HEVESI A.

verseny áruházában

(Kossuth-utca 3-ik szám alatt.)

Van szerencsém a nagyérdemű vevőközönség b. tudomására hozni, hogy a volt régi árukat **teljesen kiárusítottam** üzletem tetemesen megnagyobbítottam és azt egészen **ujjonnan rendeztem be**, úgy hogy bármely izlésnek megfelelő mindennemű **férfi** divat-cikkeket **férfi és gyermek czipők, legujabb divatu nyakkendők, gallérok és kézelők**, melyeket már 10 krtól kezdve feljebb árusítok el.

→→ Iskolai táskák legolcsóbban. →→

Gyermeköltönyök a legfinomabb **női és gyermek fehérneműek, zsebkendők, szallagok, csipkék**, kitűnő szintartó (rabok által kötött) **harisnyák**, továbbá **kalapok, eső és napernyők, sétabotok**, nemkülönben a legcsinosabb **gummi-, vas és fakerekü gyermek- és toló-kocsikból** nagyraktárt tartok.

268 6-8

→→ Utazó bőröndök gyári árban. →→

d) a II—3. tétel alatti javadalom árlejtésénél 200 frtot,

e) a II—4. tétel alatti javadalom árlejtésénél 300 frtot,

f) a II—5. tétel alatti javadalom árlejtésénél 200 frtot az árverés vagy árlejtés megkezdése előtt készpénzben vagy óvadék képes értékpapirokban az árverelő küldöttség elnökének kezeihez letenni, vagy azt 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatához csatolni.

Az árverési feltételek, egységi árak, valamint a telkek fekvésére, alakjára, méreteire vonatkozólag a mérnöki hivatal által készített helyszínrajz, a város gazdasági ügyosztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Különösen kikötöttik hogy:

1. az I—1. tétel alatt árverés alá bocsátott ingatlan a törvényhatósági bizottság 225/15005/1896 sz. alatt kelt határozata értelmében házhelyül adatik el.

2. A II. 4 és 5 tétel alatt felsorolt petroleum és gyertya szállítási vállalatnál kikötöttik, hogy a legelőnyösebb ajánlattevő tekintet nélkül az előirányzott szükségletre, annak kisebb vagy nagyobb voltára, a szükséghez képest megrendelt mennyiséget az ajánlatban biztosított s megajánlott árban oda s oly mennyiségben szállítani, a hova s a mily mennyiségben azt a gazdasági tanácsos rendeli.

Nagyvárad, 1897. szept. 15.

Dr. Bulyovszky József,

polgármester,

az árverelő küldöttség elnöke.

279 3-3